

Saopštenje Koalicije protiv diskriminacije i partnerskih organizacija

Više od 80 organizacija zahteva efikasnu i pravnu državu

Više od 80 nevladinih organizacija do danas je podržalo jučerašnje saopštenje Koalicije protiv diskriminacije i partnerskih organizacija „Za efikasnu i pravnu državu“ (*saopštenje i potpisi u prilogu*). Koalicija i dalje poziva sve organizacije, medije i pojedince da podrže pet zahteva vlastima koji su izneti u saopštenju. Istovremeno, očekujemo od predstavnika izvršne i pravosudne vlasti da odmah počnu sa neselektivnom primenom zakona Srbije prema svima koji prete i vrše nasilje prema građanima Srbije.

Jučerašnje najave Republičkog Javnog Tužioca da će podneti zahteve za zabranu organizacija „Obraz“ i „SNP 1389“ jesu pozitivne, ali i nedovoljne. Koalicija protiv diskriminacije smatra da se zabranom pomenutih i drugih sličnih organizacija u Srbiji, neće suštinski uticati na pretnje i nasilje koje se gotovo svakodnevno upućuju pripadnicima manjinskih grupa, braniteljima ljudskih prava, novinarima i pojedincima. Inicijativa za zabranu mora biti praćena brzim i neodložnim pokretanjem krivičnih postupaka protiv svih koji su kao članovi ovih i drugih organizacija pretili ili vršili nasilje. Istovremeno, Koalicija očekuje od Vlade jasnu strategiju protiv svih neregistrovanih grupa koje pokazuju još veću spremnost da vrše nasilje (npr. „Krv i čast“).

Koalicija protiv diskriminacije poziva Vladu Srbije i pravosudne organe da postupe u skladu sa pet zahteva iznetih u saopštenju Koalicije i partnerskih organizacija i da napade na državljane Srbije tretira na isti način kao kada su usmereni prema stranim državljanima. Istovremeno, očekujemo da pretnje prema građanima Srbije koji pripadaju manjinskim grupama budu tretirani isto kao pretnje prema predstavnicima vlasti bez obzira na koji su način izneti (u medijima, kao grafiti ili na posterima).

Isključivo prekršajno kažnjavanje (npr. samo zbog neposjedovanja lične karte) onih koji imaju nameru da vrše nasilje nad građanima koji koriste svoja osnovna ljudska prava je neprihvatljiva praksa u bilo kojoj državi. Ovakvim postupcima, vlast šalje jasnu poruku da je nasilje dozvoljeno sve dok ne nastupe „ozbiljne posledice“. Koalicija protiv diskriminacije smatra da je ovo poslednji trenutak u kome država mora pokazati da je jača od nasilnika.

Protiv nasilja: Za efikasnu i pravnu državu!

Koaliciju protiv diskriminacije čine:

Centar za unapređivanje pravnih studija, *Civil Rights Defenders*, Gej-Strejt Alijansa, Labris – organizacija za lezbejska ljudska prava, Anti-trafiking centar, Udruženje studenata sa hendikepom, Mreža odbora za ljudska prava CHRIS, Inicijativa za inkluziju „VelikiMali“, Gayten.

Za više informacija: Goran Miletić, goran.miletic@civilrightsdefenders.org ili na mob: 063/250-433

Za efikasnu i pravnu državu !

- **Zahtevamo utvrđivanje krivične odgovornosti lica koja su napala Ustavom zaštićene vrednosti, pre svega život, telesni integritet, jednakost ljudi i slobodno okupljanje. Posebno je važno da država adekvatno kazni zločine učinjene iz mržnje prema licu ili grupi koja deli neko lično svojstvo.**

Poslednji napadi na državljane Francuske i Australije u Beogradu, zatim pripadnike LGBT zajednice, kao i česti napadi na pripadnike romske zajednice i druge nacionalne manjine u Srbiji, ubistva i pokušaji ubistva novinara, pretnje i zastrašivanje onih koji se bave ljudskim pravima, neprihvatljiva su stvarnost u Srbiji. Najave otvaranja istrage, kao i sprovođenje istraga koje traju beskonačno, nisu dovoljni da bi uverili građane Srbije da su sigurni od napada ekstremističkih grupa, desničarskih organizacija, huligana i drugih pojedinaca koji upotrebljavaju nasilje prema onima koji im se ne sviđaju.

- **Zahtevamo od policije i tužilaštva da u skladu sa važećim zakonima Srbije, tretiraju pretnje upućene građanima, a naročito pripadnicima manjinskih grupa, ozbiljno koliko i akte fizičkog nasilja. Kazne za pretnje moraju odvratajuće da deluju na sve one koji pretnje žele da ostvare.**

Članom 387. stav 2. Krivičnog zakonika Srbije, predviđena je kazna zatvora od 6 meseci do 5 godina za svakog ko vrši proganjanje pojedinaca ili organizacija zbog njihovog zalaganja za ravnopravnost ljudi. U stavu 4. istog člana zaprećeno je zatovorom do tri godine onom ko koristi govor mržnje u cilju zagovaranja ili podtrekavanja mržnje, nasilja ili diskriminacije protiv lica ili grupe koja deli bilo koje lično svojstvo. U stavu 5. istog člana zaprećena je zatvorom do tri godine onom ko javno preti da će učiniti krivično delo protiv lica ili grupe koja deli bilo koje lično svojstvo.

- **Zahtevamo od državnih organa da obezbede efikasnu zaštitu ljudskih prava svih manjinskih grupa građana, ma koliko oni nepopularni bili kod većinskog stanovništva. Svakome ko poštuje Ustav i zakon država je dužna da obezbedi nesmetano korišćenje garantovanih prava, među kojima i izražavanje sopstvenih stavova. Sloboda mirnog okupljanja i javnog izražavanja mišljenja je jedno od osnovnih prava bez kojih se ne može zamisliti demokratsko društvo. Država je dužna da spreči njihovo ograničavanje korišćenjem nasilja i pretnji.**

Zabrana skupa koji je zajedno sa policijom planiran mesecima unapred, uz opravdanje da se to čini zbog pretnji neformalnih grupa, nije prihvatljiva. Procenu da se radi o skupu visokog rizika, moralo je da prati veće obezbeđenje, ali i preventivni rad službi bezbednosti, a ne odustajanje od zaštite građana koji sarađuju sa policijom u organizaciji skupa. Istovremeno, država mora da prestane sa politikom poricanja ljudskih prava pojedinim grupama građana. Uz LGBT zajednicu, ova politika posebno vređa prava Roma (npr. pravo na slobodno nastanjivanje Romima u Beogradu). Ovakav

Koalicija protiv diskriminacije

stav više puta je izražen u presudama Evropskog suda za ljudska prava (slučajevi protiv Poljska i Bugarske).

- **Zahtevamo od najviših predstavnika organa javne vlasti da nastave da jasno i nedvosmisleno podržavaju poštovanje ljudskih prava svakog građanina, bez obzira da li je to popularno kod većine građana Srbije. Ova podrška se mora odnositi i na suočavanje sa teškim povredama ljudskih prava učinjenim tokom 90-tih godina. Izjave državnih funkcionera uvek moraju biti praćene konkretnim delovanjem.**

Bez obzira na političke razlike, osnovna ljudska prava svakog pojedinca koji živi u ovom društvu ne mogu se dovoditi u pitanje. Najviši predstavnici vlasti moraju da upute nedvosmislenu poruku građanima da će zaštititi ljudsko pravo pojedinaca i grupa koji postupaju u skladu sa zakonom. Istovremeno, oni moraju da osude pretnje nasiljem i da garantuju bezbednost svakom pojedincu, a zatim i da preduzmu konkretne mere koje će pokazati ozbiljnost države. Brza reakcija tužilaštva i sudova je ključna i neophodna za efikasnu zaštitu pojedinaca i grupa.

- **Zahtevamo da država reaguje pravnim i drugim sredstvima na pojavu političkog ekstremizma u društvu. Oni koji su spremni da upotrebe nasilje protiv drugih, kao i oni koji se organizuju radi vršenja diskriminacije, ne mogu se kriti iza svojih prava na udruživanje, okupljanje i delovanje, niti iza stavova predstavnika verskih zajednica ili medija.**

Pozivanje na linč, širenje ideja koje opravdavaju ili doprinose diskriminaciji i nasilju, kao i govor mržnje su propisana i kažnjiva dela. Mediji i predstavnici verskih zajednica ne mogu se osloboditi odgovornosti za govor mržnje pravdajući se slobodom izražavanja ili slobodom veroispovesti. Politički ekstremizam zaslužuje posebnu pažnju nadležnih državnih organa jer ugrožava čitavo društvo. Pozivanje na masovno kršenje ljudskih prava, kao i udruživanje u cilju gaženja prava i sloboda građana, predstavlja najgrublji atak na ustavno uređenje zemlje.

Članice Koalicije protiv diskriminacije su:

Centar za unapređivanje pravnih studija,

Civil Rights Defenders,

Gej-Strejt Alijansa,

Labris - organizacija za lezbejska ljudska prava,

Anti-trafiking centar,

Koalicija protiv diskriminacije

Mreža odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS, koju čine

- Odbor za ljudska prava Valjevo
- Odbor za ljudska prava Niš
- Odbor za ljudska prava Negotin
- Vojvođanski centar za ljudska prava
- Građanski forum Novi Pazar
- Odbor za ljudska prava Vranje

Udruženje studenata sa hendikepom,

Inicijativa za inkluziju „VelikiMali“

Gayten LGBT

Ovom saopštenju priključuju se i sledeće partnerske organizacije:

Astra

Balkanski fond za lokalne inicijative

Centar lokalne demokratije LDA iz Niša

Centar za demokratiju i razvoj juga Srbije

Centar za integraciju mladih

Centar za ljudska prava Nis

Centar za mir i razvoj demokratije

Centar za orijentaciju društva

Centar za razvoj lokalne zajednice Bujanovac

Centar za razvoj građanskog društva Protecta Niš

Centar za razvoj i integraciju Niš

Centar za regionalnu politiku Niš

Civilni resurs centar - Bujanovac

Koalicija protiv diskriminacije

Dečki romski centar

Edukativni centar Roma, Subotica

Ekološko udruženje za lokalno održivi razvoj "EKO-LOR"

Esperanca, Novi Sad

Evropsko Udruženje Studenata Prava ELSA - Pravni fakultet Nis

Fond za humanitarno pravno

Forum mladih sa invaliditetom iz Beograda

Glas razlike

Građanski parlament Bujanovac

Grupa 484

Grupa MOST

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji

Impuls Tutin

Impunity Watch

Incest Trauma Centar

Inicijativa mladih za ljudska prava

Inicijativa za integracije-Initiative for integrations

Inicijativa za prava osoba sa mentalnim invaliditetom Srbije „MDRI“

Inkluzivni pokret

Komitet pravnika za ljudska prava YUCOM

Medija&Reform Centar Nis

Moderno društvo Bujanovac

Narodni parlament Leskovac

Nezavisno društvo novinara Vojvodine

Koalicija protiv diskriminacije

Novinska agencija Timoc Press

NVO Atina

Odbor za građansku inicijativu Niš

Odbor za ljudska prava - Bujanovac/Preševo

"OFER" Bujanovac

Organizacija PRAVO PRAVO

Organizacija za razvoj i demokratiju Bujanovac

PAAD Centar za sociokulturološke izuzetnosti

Peščanik

Praxis

Prijatelji dece Inđije

Re-akcija, udruženje za zaštitu prava pacijenata

Regionalni centar za manjine

Rekonstrukcija ženski fond

Resurs Centar Nis

Romski centar za demokratiju Bujanovac

Romski humanitarni centar Bujanovac

Romski kulturni centar Vranjska banja

Savez Roma Srbije, Društvo „Rom“ Beograd

Savez Vlaha Srbije

SPY – Siguran puls mladih

Taboo – grupa za afirmaciju različitosti, Zrenjanin

United Balkan Vranje

Koalicija protiv diskriminacije

Užički centar za prava deteta

Žene u crnom

Žene za mir, Leskovac

Ženski centar Užice

Ženski Forum Negotin

Ženski istraživački centar iz Niša

Ženski prostor, Niš